

§ 21 Trehjuliga eldrivna rullstolar till vuxna

Gemensamma hjälpmedelsnämndens beslut

1. Gemensamma hjälpmedelsnämnden tillstyrker habiliterings- och hjälpmedelsförvaltningens förslag.
 - a. Trehjuliga eldrivna rullstolar blir kvar som samhällsbetalt hjälpmedel.
 - b. Arbetet fortsätter med att se till att kraven i regelverket för en förskrivning följs.
 - c. Tveksamma fall beslutas även fortsättningsvis i landstingets samrådsgrupp.
2. Nämnden överlämnar ärendet till nämnden för habilitering och hjälpmedel för fortsatt hantering.

Ärendebeskrivning

Landstingsfullmäktige beslutade i oktober 2008, § 94 om åtgärdsplan för en ekonomi i balans. Berörda nämnder fick uppdraget att ta fram konkretiseringar, genomförandeplaner samt därefter genomföra åtgärder för att åstadkomma en ekonomi i balans.

I linje med åtgärdsplanen har den gemensamma hjälpmedelsnämnden gett förvaltningen i uppdrag att se över om trehjuliga eldrivna rullstolar fortsättningsvis ska förskrivas som samhällsbetalt hjälpmedel. De ekonomiska aspekterna framgår av bifogad tjänsteskrivelse.

Bilaga
Tjänsteskrivelse

Protokollsutdrag
Landstingsstyrelsen
Nämnden för Habilitering och Hjälpmedel
Samtliga kommuner
Akten

AP RK

Trehjuliga eldrivna rullstolar som samhällsbetalt hjälpmedel.

Bakgrund

I oktober 2008, § 94 tog Landstingsfullmäktige beslut om Åtgärdsplan för en ekonomi i balans. Berörda nämnder gavs i uppdrag att ta fram konkretiseringar, genomförandeplaner samt därefter genomföra åtgärderna för att åstadkomma en ekonomi i balans. Avseende datorer och trehjuliga eldrivna rullstolar, som hjälpmedel, angavs följande i åtgärdsplanen:

"Hjälpmedelsnämnden har uppdragit åt förvaltningen att utreda möjligheterna att ta bort datorer som samhällsbetalt hjälpmedel. I uppdraget ingår också en översyn av om s.k. el-moppar (trehjuliga eldrivna rullstolar) fortsättningsvis ska förskrivas som samhällsbetalt hjälpmedel."

Nuläge

En förfrågan har ställts till samtliga landsting/regioner om trehjuliga eldrivna rullstolar kan förskrivas som samhällsbetalt hjälpmedel. Om de finns kvar, betalar brukaren någon egenavgift? Fick det några konsekvenser hos de huvudmän som tagit bort dem och fanns det några övergångsregler?

Av 19 huvudmän har svar inkommit från 14. Samtliga som svarat anger att trehjuliga eldrivna rullstolar fortfarande förskrivas som samhällsbetalt hjälpmedel. Hos tre huvudmän får brukaren betala en egenavgift mellan 500-600 kr/år. I Värmland tas en avgift på 200 kr ut vid batteribyte och i Dalarna tas en hjälpmedelsavgift ut på 150 kr vid förskrivningen. Västerbottens landsting beslutade i maj i år att under 2009 ta bort möjligheten att förskriva förflyttningshjälpmedel för aktiviteter i närmiljön. Det innebär att inga utomhusrullstolar kommer att förskrivas under året.

I Sörmland finns i dagsläget 295 trehjuliga eldrivna rullstolar ute hos brukare. Av dessa är sex barn.

En förskrivning, vid behov kompletterad med ett medicinskt utlåtande från läkare, skickas till Hjälpmedelscentralen. Regelverk och kriterier har styrts upp. I kombination med utbildningsinsatser förtydligar detta för förskrivarna vem som är berättigad till eldriven rullstol som samhällsbetalt hjälpmedel. Vid tveksamma ärenden ska förskrivaren diskutera ärendet

Anki Forsberg Hjälpmedelschef

adress Hjälpmedelscentralen, Fraktgatan 5, 633 46 Eskilstuna • besök Fraktgatan 5, Eskilstuna
tel 016 - 10 31 61 • fax 016 - 51 47 76 • e-post anki.forsberg@dll.se

med hjälpmedelskonsulent. Om tveksamhet kvarstår skickas ärendet till landstingets samrådsgrupp för beslut.

Konsekvenser av ett eventuellt borttagande.

Samtliga brukare som har en trehjulig eldriven rullstol uppfyller kraven i regelverket för att få den förskrivna. Nuvarande regelverk skiljer inte på eldrivna rullstolar med manuell (trehjulig) eller motoriserad (fyrehjulig) styrning. Kriterier för båda är att brukaren;

- har en bestående funktionsnedsättning
- har så gott som obefintlig gångförmåga och att andra förflyttningshjälpmedel inklusive manuell rullstol har provats i första hand
- har ett kontinuerligt behov
- har behovet för att kunna klara de nödvändiga dagliga aktiviteterna

Trehjulig eldriven rullstol förskrivs till brukare med bibehållen armfunktion utan svårare sittproblematik medan fyrehjulig eldriven rullstol förskrivs till brukare med nedsatt armfunktion och eller svår sittproblematik. Det finns uppenbara svårigheter med att formulera ett regelverk som exkluderar möjligheten att förskriva trehjulig eldriven rullstol då det är avsaknad av gångförmåga som utgör grunden för förskrivningen, oavsett om den är trehjulig eller fyrehjulig. Det finns en uppenbar risk för att ett antal brukare som idag har trehjulig eldriven rullstol skulle behöva förskrivas fyrehjulig sådan, vilket är ett dyrare alternativ.

Det finns ett antal (ca 85) trehjulingar ute hos brukare, som är av enklare modell. Modeller som är tillgängliga på den öppna marknaden och som brukaren därför skulle kunna hänvisas till. Problemet blir att identifiera vilka brukare det gäller. Det är många faktorer som påverkar valet av modell. Det är till största delen kopplat till graden av funktionsnedsättning men även till miljön där den ska användas, brukarens längd/vikt och brukarens egna önskemål. .

Ekonomi

Om samtliga trehjuliga eldrivna rullstolar tas bort som samhällsbetalt hjälpmedel, skulle landstingsbetalarna få en minskad hyreskostnad med 2.6 Mkr. Samtidigt skulle Hjälpmedelscentralen (HMC) få minskade hyresintäkter med motsvarande belopp. Brukaren betalar en egenavgift på 600 kr/år för hjälpmedlet och det innebär ytterliga inkomstbortfall för HMC på 173 tkr.

Besparingen för landstinget blir minskade inköp av trehjulingar. Under 2008 köptes det in 53 trehjulingar till en inköpskostnad av 1.2 Mkr, vilket ger en årlig avskrivning på 240 tkr.

Anki Forsberg *Hjälpmedelschef*

adress Hjälpmedelscentralen, Fraktgatan 5, 633 46 Eskilstuna • besök Fraktgatan 5, Eskilstuna
tel 016 - 10 31 61 • fax 016 - 51 47 76 • e-post anki.forsberg@dll.se

En del av de brukare som idag har en trehjulig eldriven rullstol, skulle om beslut om borttagande fattas, behöva förses med en fyrhjulig. Trehjuliga eldrivna rullstolar är billigare i inköp än fyrhjuliga, (20 000 tkr och uppåt). Det innebär att det kommer bli nödvändigt att ersätta den trehjuliga med ett dyrbarare alternativ. En fyrhjulig eldriven rullstol är minst tre gånger dyrare i inköp än en trehjulig.

En försiktig skattning har gjorts av hur många brukare som skulle behöva byta till en fyrhjulig eldriven rullstol och det handlar om minst ca 66 brukare. Hyreskostnaden för landstings betalarna skulle då öka med 1.3 Mkr per år.

Det finns också en risk att brukare som idag klarar sig självständigt, kommer att bli mer beroende av hemtjänst och annan hjälp, om de inte får ha kvar sin eldrivna rullstol.

Nyligen har datorer för vuxna tagits bort som samhällsbetalt hjälpmedel och sedan september 2008, får brukare köpa sin TENS apparat. Det har inneburit lägre kostnader för landstinget, men också lägre intäkter för HMC. Det innebär att HMC:s fasta kostnader måste fördelas på färre hjälpmedel.

Förslag till yttrande

Av ovanstående resonemang framgår det att, om trehjuliga eldrivna rullstolar tas bort som samhällsbetalt hjälpmedel, finns en risk att det kan bli kostnadsdrivande för landstinget. Anledningen är att de billigare trehjuliga eldrivna rullstolarna, kommer att behövas ersättas med dyrare fyrhjuliga eldrivna rullstolar.

Med hänvisning till ovanstående föreslår Hjälpmedelsnämnden att:

- Trehjuliga eldrivna rullstolar blir kvar som samhällsbetalt hjälpmedel.
- Arbetet fortsätter med att se till att kraven i regelverket för en förskrivning följs.
- Tveksamma fall beslutas även fortsättningsvis i landstingets samrådsgrupp.

Habilitering och Hjälpmedel

Eva André
Förvaltningschef

Trehjuliga eldrivna rullstolar som samhällsbetalt hjälpmedel- en inventering.

Landsting	Förskrivs		Egenavgift	Konsekvenser av borttagande	Övergångsregler
	Ja	Nej			
Blekinge	X		nej		
Jönköping	X		nej		
Kronoberg	X		550kr/år		
VGR	X		nej		
Norrbottn	X		nej		
Västerbotten	X		500kr/år på alla utomhus elrullstolar		Den 19/5 förväntas landstinget ta beslut om att man inte förskriver förflyttningshjälpmedel för aktiviteter i närmiljön t.v. Det innebär att det blir stopp på utomhusrullstolar under 2009.
Halland	X		nej		
Gävleborg	X		nej		
Skåne	X		500kr/år		
Värmland	X		200kr vid batteribyte		
Sörmland	X		600kr/år		
Kalmar län	X		nej		
Stockholm	X		Nej		
Dalarna	X		150kr hjälpmedelsavgift. Brukaren får stå för däck och slang och arbetskostnad		
Gotland	X		nej		